

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Віктор СИНЧАК,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту, економічної теорії та фінансів
Хмельницького університету управління та права,

Валентина РОМАНОВА,

кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування
Хмельницького університету управління та права,

Дар'я АРЗЯНЦЕВА,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, економічної теорії та фінансів
Хмельницького університету управління та права

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Розглянуто основні результати II Міжнародної науково-практичної конференції “Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації”. Охарактеризовано ключові проблеми, що притаманні сучасному етапу розвитку України, представлено напрями удосконалення інструментів інвестиційної, фінансової, бюджетно-податкової та митної політики державного регулювання економікою, механізмів зближення освіти, науки та бізнесу для забезпечення сталого розвитку економіки України. Беручи до уваги ідеї та пропозиції, висловлені у доповідях, виступах учасників та загальній дискусії, учасниками конференції було прийнято резолюцію (рекомендації).

Ключові слова: соціально-економічний розвиток, інтеграція, перспективи, пріоритети, конкурентоспроможність, державне регулювання економікою, інструменти, заходи.

У сучасних умовах розвитку економіки, послабленою економічною та фінансовою кризою, військовими діями, перед нашою державою і надалі актуальним є питання: Як діяти далі? Яким чином поліпшити несприятливий інвестиційний клімат у країні, зупинити відтік висококваліфікованих кадрів за кордон, інтегрувати вітчизняні підприємства у світову економічну систему, зменшити рівень тінізації економіки, захистити вітчизняні інноваційні розробки. Крім того, особливо актуалізується питання децентралізації влади, яка передбачає і децентралізацію процесу прийняття управлінських рішень та фінансову децентралізацію, як головні складові в децентралізації.

Для обговорення цих та інших актуальних тем 8–9 жовтня 2015 року у Хмельницькому університеті управління та права відбулась II Міжнародна науково-практична конференція “Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації”. Організаторами конференції виступили Хмельницька обласна державна адміністрація, Хмельницька обласна рада, Хмельницька торгово-промислова палата, Хмельницький університет управління та права, Поморська академія (Польща), Університет Гарц (Федеративна Республіка Німеччина), Хмельницька обласна організація спілки економістів України. Надіслали свої тези доповідей і стали учасниками конференції 33 доктори з різних галузей наук, 74 кандидати наук, 10 практикуючих спеціалістів і фахівців департаментів та управлінь обласних і районних адміністрацій, керівники підприємств і установ, слухачі магістратури та студенти вищих навчальних закладів.

Відкриваючи науково-практичну конференцію, ректор Хмельницького університету управління та права, доктор юридичних наук, професор **Олег Омельчук** відмітив, що освіта та наука є головними чинниками забезпечення динамічного розвитку держав, конкурентоспроможності їх економіки, поліпшення якості життя суспільства; пріоритетність освіти і науки посилюється впровадженням сучасних інформаційних технологій у теорію і практику управління. Доповідач зазначив, що певним внеском до скарбниці знань із зазначених питань є науково-практична конференція “Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації”, яка проходить в університеті вже вдруге та сприяє інтеграції широкого кола науково-педагогічної спільноти і фахівців-практиків України, Польщі та Німеччини. Омельчук О. М. висловив впевненість, що конференція сприятиме активізації впровадження результатів наукових розробок у практичну діяльність підприємницьких структур, органів державної влади та місцевого самоврядування, посилить їх вплив на розвиток економіки України і підвищить якість економічної освіти.

Продовжив конференцію перший проректор з наукової роботи Хмельницького університету управління та права, доктор історичних наук, професор **Леонід Місінкевич**, який оголосив офіційні привітання співзасновників. Так, у своєму вітальному слові голова Хмельницької обласної державної адміністрації **Михайло Загородній** зазначав, що учасники конференції завдяки власним науковим здобуткам сприятимуть розробці стратегічних напрямів розвитку держави, а це дозволить зміцнити економічний фундамент і стати рушійною силою

на шляху підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, визначити подальші пріоритети у євроінтеграційних процесах і входження у світову економіку сфер і галузей національного господарства.

Перший заступник голови Хмельницької обласної ради **Віктор Адамський** наголосив, що стратегічними напрямками подолання системної кризи в управлінні, стабілізації і підвищенні якості життя всіх верств населення є стимулювання впровадження перспективних нововведень, організаційних та інформаційних технологій, що потребує поглибленого аналізу й розвитку наукової думки з позицій виявлення економічної сутності й побудови сучасної концепції соціально-економічної політики держави.

Ректор Поморської академії (м. Слупськ, Республіка Польща), професор **Роман Дрозд** у своєму зверненні підкреслив важливу роль науково-практичної конференції у розв'язанні сучасних соціально-економічних проблем українського суспільства в умовах євроінтеграції, висловив наміри щодо подальшого розвитку партнерських відносин між Хмельницьким університетом управління та права й Поморською академією, різних форм співпраці тощо.

Армін Віллінкман, ректор Університету Гарц (Федеративна Республіка Німеччина) відзначив, що, враховуючи колосальні зусилля України щодо акумуляції різних видів ресурсів для активізації зростання рівня її соціально-економічного розвитку, є нагальна необхідність посилити науково-практичні аспекти формування можливостей та напрямів реалізації існуючого потенціалу. Тому спільними зусиллями з представниками органів влади, громадськості, а також науковців різних країн можна зробити ще один крок на шляху виявлення найбільш важливих проблем та пошуку ресурсів і можливостей для поліпшення соціально-економічного клімату в Україні.

Пленарне засідання відкрила заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (м. Київ), доктор економічних наук, професор **Олена Чмир** з доповіддю “Партнерство держави і бізнесу у сфері соціальних інвестицій: підходи до оцінки проектів”. Доповідач звернула увагу учасників на сутності та значенні соціально орієнтованих проектів, які передбачають створення суспільних благ, але не можуть у силу об'єктивних обставин забезпечити комерційну віддачу здійснених інвестицій. Такі проекти потребують об'єднання ресурсів підприємницького сектору та держави, що обумовлює необхідність удосконалення методичних підходів до оцінювання такого роду проектів, ідентифікації очікуваних позитивних ефектів та витрат, не ігноруючи при цьому соціальну значимість.

Професор кафедри менеджменту Хмельницького національного університету, доктор економічних наук, професор **Валентина Стадник** виступила з темою “Гетерархія як організаційна основа конкурентоспроможності економічних систем: проблеми та можливості мультиплікації в Україні”, при розкритті якої наголосила, що широкі можливості гетерархії в контексті формування середовища активного інноваційного пошуку є надважливими для вирішення завдань

конкурентоспроможності як на макро-, так і на мікрорівні. Це с новітні організаційно-управлінські технології, які довели свою ефективність у сучасному висококонкурентному і глобалізованому світі та можуть успішно використовуватись в Україні за умов формування відповідних підходів в організаційному проектуванні.

Пленарне засідання продовжилось доповіддю “Управління інвестиційними процесами в умовах глобалізації”, представленою **Тетяною Плішкою**, доцентом кафедри менеджменту, економічної теорії та фінансів Хмельницького університету управління та права, кандидатом економічних наук, старшим науковим співробітником. Доповідач окреслила тенденції інвестиційної діяльності в Україні, визначила основні досягнення у сфері співробітництва з європейськими та міжнародними фінансовими інституціями, а також існуючі ключові загрози (зокрема військова, економічна та інформаційна агресія, енергетична залежність, інвестиційні ризики), на основі чого представила пріоритетні напрями інвестиційної діяльності в умовах євроінтеграції.

Професор кафедри економіки підприємства Запорізької державної інженерної академії, доктор наук з державного управління, професор **Юрій Комар** у своєму виступі порушив питання доцільності використання управлінських категорій “управління” та “менеджмент” у системі професійної підготовки управлінського персоналу, що базується на порівнянні підходів західноєвропейських, американських, російських вчених тощо.

Доцент кафедри банківських інвестицій ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”, кандидат економічних наук **Юлія Гернего** зазначила, що стрімкий інноваційний розвиток сучасності вимагає постійного пошуку додаткових ресурсів для фінансування економічних систем різного рівня, що зумовило появу та використання закордоном фандрайзингу з метою активізації інноваційної діяльності. Оскільки в Україні створені необхідні передумови, що, зокрема, проявляється в широкому проникненні ділових відносин у мережу Інтернет, використання в рамках фандрайзингу “реальних” та “віртуальних” ресурсів значно розширить можливості фінансування інноваційного розвитку в нашій країні.

Головний науковий співробітник відділу кредитування, страхування та фінансів підприємств Національного наукового центру “Інститут аграрної економіки” (м. Київ), доктор економічних наук, старший науковий співробітник **Степан Навроцький** виступив з доповіддю “Сільськогосподарське страхування в умовах глобалізаційних процесів”. Вчений обґрунтував, що основними чинниками сприяння розвитку вітчизняної страхової системи у сфері АПК є, перш за все, забезпечення адекватної нормативно-правової бази, а також реалізація низки організаційно-економічних заходів, зокрема створення товариств взаємного страхування, формування мережі спеціалізованих страхових компаній, які здійснюватимуть особисте та майнове страхування; створення єдиної перестраховальної біржі за участю держави як співзасновника; організації технології страхування в Україні шляхом створення сільськогосподарського страхового пулу, формування оперативного інформаційного середовища тощо.

Володимир Рудик, завідувач кафедри фінансів Подільського державного аграрно-технічного університету (м. Кам'янець-Подільський), доктор економічних наук, доцент, зупинився на питаннях удосконалення управління вітчизняною пенсійною системою в умовах проведення пенсійної реформи. Зокрема доповідач зазначив, що накопичувальне пенсійне страхування, при професійному підході до нього, правильному використанні пенсійних активів учасників пенсійних програм, повинно стати основним джерелом зростання доходів населення, яке досягне пенсійного віку, і відповідно підвищення його добробуту, причому, на думку вченого, через механізм інвестування акумульовані кошти можна використовувати в різних галузях української економіки, що дасть поштовх до розвитку всіх сфер нашого суспільства.

Зарубіжним досвідом державного субсидювання молодіжного підприємництва (на прикладі Федеративної Республіки Німеччина) поділилася **Романна Мисліцька**, студентка Університету прикладних наук Гарц. Зокрема, вона визначила конкретні заходи стимулювання розвитку молодіжного підприємництва, які можуть бути ефективними і в Україні: пільгові умови кредитування на провадження молодіжної підприємницької діяльності, надання інформаційної підтримки молодим підприємцям, активне стажування молоді на підприємствах, в установах та організаціях під час навчання у ВНЗ тощо.

Валерій Хома, заступник завідувача відділу наукових досліджень з правових питань митної справи Державного науково-дослідного інституту митної справи (м. Хмельницький), кандидат юридичних наук, доцент порушив проблему захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Доповідач наголосив на питаннях патентного "тролінгу", зловживання правами правовласників під час митного оформлення товарів, що спричинені недосконалістю законодавства; озвучив пропозиції змін до відомчих нормативних актів.

Пленарне засідання завершилось виступом завідувача кафедри міжнародної інформації та країнознавства Хмельницького національного університету, доктора економічних наук, професора **Ігоря Журби** на тему "Економічна природа трансформації міжнародних відносин країн Центрально-Східної Європи". Доповідач зазначив, що сучасна модель функціонування світового господарства та міжнародних економічних відносин формується на засадах коопетиції, тобто на одночасній конкуренції та кооперації, у процесах якої беруть участь різні суб'єкти, наприклад, підприємства, громадські організації, наукові установи, центральна та місцева влада. Також охарактеризовано інші складові транскордонного співробітництва, зокрема економічну інтеграцію транскордонних регіонів, її початкову ланку — дифузійно-втягуючу інтеграцію; дію оптимуму Парето в транскордонній системі тощо.

Кожна доповідь вражала аудиторію своєю актуальністю та прикладним характером, викликала жваву дискусію серед учасників конференції.

Формат науково-практичної конференції також передбачав роботу п'яти секцій, модераторами яких стали **Світлана Кравченко**, професор ПВНЗ "Європейський університет" (м. Київ), доктор економічних наук,

професор; **Василь Пила**, професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування Хмельницького університету управління та права, доктор економічних наук, професор; **Олена Чмир**, заступник директора з наукової роботи Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (м. Київ), доктор економічних наук, професор; **Наталія Виговська**, професор кафедри фінансів і кредиту Житомирського державного технологічного університету, доктор економічних наук, професор; **Наталія Прокопенко**, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПВНЗ “Європейський університет” (м. Київ), доктор економічних наук, професор.

Основна увага науковців та практиків була спрямована на пошук шляхів забезпечення ефективного функціонування національної економіки та вітчизняного підприємництва, зміцнення потенціалу розвитку регіонів та їх конкурентоспроможності, подолання соціально-економічних диспропорцій у регіональному розвитку, реалізації вимог децентралізації місцевого самоуправління, вдосконалення податкових та митних механізмів, розвитку співробітництва держави та бізнесу в різних галузях економіки та сферах життєдіяльності суспільства. Наголошувалось на необхідності формування нової моделі державного регулювання ринкової економіки, спрямованої на стимулювання суб'єктів господарювання через фінансові інструменти, формування та застосування нової парадигми соціально-економічного розвитку, яка буде відповідати інтересам різних соціальних груп суспільства, секторам національної економіки та видам діяльності у бізнесі, досягати суспільного компромісу та комплексної взаємодії держави, суспільства, національної економіки як на міжнародному, так і на національному (регіональному) рівнях.

Не менш насиченим був і другий день конференції, учасники якої зібрались за круглим столом на тему: “Перспективи розвитку вищої освіти в умовах євроінтеграції”, під час роботи якого акцентовано увагу на проблемах співпраці вищих навчальних закладів і бізнесу, забезпечення якісної вищої освіти та її практичної спрямованості, інтегрування національної системи освіти у європейський та світовий освітній простір, подолання освітньо-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці, зміцнення матеріально-технічного та фінансового забезпечення вищих навчальних закладів тощо.

Так, **Сергій Безвух**, доцент кафедри фінансів та банківської справи Хмельницького національного університету, кандидат економічних наук, наголосив, що одним з найважливіших напрямків діяльності вищих навчальних закладів є формування ефективних моделей взаємодії з регіональною владою та бізнес-спільнотою. Партнерство бізнесу та університетів сьогодні є критично важливим для розвитку вітчизняної вищої освіти, у зв'язку з чим доповідач висвітлив вітчизняний досвід співпраці ВНЗ з зарубіжними компаніями в рамках міжнародних освітніх програм, серед яких проекти Intel, Microsoft IT Academy, KPMG K-Foundation, GL Base Camp GlobalLogic тощо. На завершення доповідач визначив пріоритетні заходи стимулювання розвитку співпраці між ВНЗ і бізнесом в Україні.

У своїй доповіді “Стратегії розвитку університетської освіти України в сучасному світі” **Анатолій Вальчук**, доцент кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук Хмельницького університету управління та права, кандидат філософських наук, доцент також розглядав проблему відповідності знань, вмінь та навичок, які спеціаліст отримав у вищому навчальному закладі, запитам суспільства, що стала особливо актуальною в умовах глобалізованого світу. Було зазначено, що в ринкових умовах висока якість підготовки спеціаліста є одним з визначальних факторів знаходження ним свого місця на ринку праці та подальшого професійного зростання. У нових умовах ВНЗ повинні підтримувати постійний зв’язок з потенційними роботодавцями і враховувати їхні вимоги щодо професійно-кваліфікаційних якостей майбутніх спеціалістів.

Проблемі забезпечення фінансової автономії вищих навчальних закладів був присвячений виступ **Тетяни Рижої**, доцента кафедри менеджменту, економічної теорії та фінансів Хмельницького університету управління та права, кандидата економічних наук. Доповідач зупинилась на перспективах розширення фінансово-господарської діяльності вищих навчальних закладів, що відкриваються у зв’язку із прийняттям Закону України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 р. № 1556–VII. Зокрема це право надавати додаткові освітні та інші платні послуги; самостійно розпоряджатися власними надходженнями, одержаними від надання дозволених законодавством України платних послуг, засновувати підприємства, в тому числі для інноваційної активності, які б могли виступати з’єднувальною ланкою між освітою та бізнес-структурами.

Олексій Денищик, доцент кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук Хмельницького університету управління та права, кандидат педагогічних наук, наголошував на визначальній ролі моральної культури у процесі професійної підготовки майбутніх юристів і управлінців. Крім того, було зроблено акцент на необхідності розширення кола учасників у процесі розробки навчальних планів, залучення науково-педагогічних працівників та представників підприємницьких структур, що забезпечить формування саме тих професійних компетенцій, яких вимагає ринок праці.

Робота круглого столу завершилась обговоренням доповіді **Романи Мислицької**, яка розповіла про особливості організації навчального процесу у Федеративній Республіці Німеччина. Зокрема мова йшла про вільне відвідування лекційних та практичних занять, можливість вибору студентом не лише навчальної дисципліни, але й викладача, що її забезпечує. Крім того, значна частина навчального навантаження спрямована на проходження стажування в підприємницьких структурах, починаючи з молодших курсів.

І це не остаточний перелік питань, що дискутувався. Такий формат роботи круглого столу дозволив розглянути проблеми вищої освіти з різних точок зору. У ході обговорення виступів учасники круглого столу дійшли висновку, що проблема зближення освіти, науки та бізнесу для забезпечення сталого розвитку економіки України в умовах глобалізації набуває особливої актуальності як у теоретичному, так і в практичному

вимірах. Серед ключових проблем визначено необхідність структурної перебудови системи підготовки кадрів відповідно до реальних потреб приватного і суспільного секторів національної економіки; забезпечення зв'язку між навчальними, дослідницькими та інноваційними компонентами освітньо-наукової системи, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної економіки, розвитку наукомістких інноваційних виробництв, активізації підприємництва.

Підведення підсумків роботи конференції та круглого столу відбулось під головуванням завідувача кафедри менеджменту, економічної теорії та фінансів Хмельницького університету управління та права, доктора економічних наук, професора **Віктора Синчака**. Було відзначено, що науковий захід зібрав визначну плеяду фахівців, які мали можливість сфокусовано обговорити ключові питання концепції розвитку нашої держави в умовах поглиблення глобалізаційних процесів. Головуючий подякував співорганізаторам та учасникам конференції, особливо тим, які приїхали з інших міст України та з-за кордону, запросив їх до подальшої співпраці з метою розвитку та інтеграції наукових шкіл. Також В. П. Синчак зазначив, що результатом роботи конференції стали збірник тез доповідей учасників [1] та практичні рекомендації, покликані об'єднати зусилля підприємницьких структур, органів державної влади та місцевого самоврядування, освітніх закладів на забезпечення сталого соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Таким чином, беручи до уваги ідеї та пропозиції, висловлені у доповідях, виступах учасників та загальній дискусії, учасниками конференції було прийнято рішення затвердити такі рекомендації:

— у сфері розвитку державного управління та місцевого самоврядування,

враховуючи:

— неефективну систему взаємодії органів державного управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях;

— невизначеність і суперечливість завдань, поставлених ініціаторами адміністративної реформи на різних рівнях державного управління;

— відсутність бачення вигод і загроз проектованої структури системи органів влади, пошук форм легітимації “тіньових” механізмів ухвалення рішень у державі;

— невизначеність зовнішньополітичної ситуації та наявність загроз внутрішньої безпеки;

— недостатнє використання в діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування принципів відкритості і прозорості та механізму електронного урядування;

— недостатність ресурсного забезпечення стратегічного планування розвитку територій і громад;

— актуальність проблем управління комунальною власністю територіальних громад,

необхідним є:

— удосконалення процедур діяльності органів публічної адміністрації; забезпечення справедливого правового регулювання

адміністративних процедур; спрямування діяльності публічних інституцій, насамперед, на надання публічних послуг, удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах з органами публічної адміністрації;

— залучення громадськості до участі в управлінні публічними справами та контролю за функціонуванням публічної адміністрації; розширення впливу громадськості на прийняття рішень органами державної влади та місцевого самоврядування;

— удосконалення системи стратегічного планування розвитку територій і громад через розширення можливостей застосування інструментів розробки коротко-, середньо- та довгострокових планів і прогнозів;

— поширення органами місцевого самоврядування та місцевими органами державної виконавчої влади практики ініціювання, розробки, співфінансування та реалізації проектів розвитку територіальних громад;

— забезпечення широкої підтримки місцевих новацій з боку органів державної влади та місцевого самоврядування;

— сприяння формалізації процесів надання інформації у сфері взаємодії влади та соціуму шляхом визначення структури і змісту повідомлень щодо функцій, які пов'язані із забезпеченням прав та свобод громадян;

— у сфері удосконалення інструментів інвестиційної, фінансової, бюджетно-податкової та митної політики державного регулювання економікою,

враховуючи:

— необхідність подальшого розвитку та поглиблення ринкових відносин в Україні, об'єктивність та актуальність євроінтеграційних процесів в Україні;

— недостатність та несистемність державної фінансової підтримки пріоритетних напрямів розвитку економіки, зокрема сільського господарства, стрімке скорочення фінансування соціальної сфери;

— скорочення підприємницької активності внаслідок надмірного тиску податкового навантаження, наявність випадків корупційних зловживань, відсутність економічного, правового й соціального захисту молодіжного підприємництва, зменшення соціальної відповідальності бізнесу;

— незавершеність імплементації окремих складових сучасної системи митного адміністрування у вітчизняну практику, гармонізації та адаптації законодавства у сфері технічного регулювання та санітарних і фітосанітарних заходів до європейських стандартів,

необхідним є:

— розвиток аграрного підприємництва і сільських територій за селозберігаючою моделлю, що забезпечить ефективне розпорядження місцевими ресурсами, належний контроль за дотриманням підприємствами і домогосподарствами критеріїв сталого розвитку;

— обмеження операцій спекулятивного характеру для комерційних банків, встановлення для них нижньої межі активів, які вони зобов'язані направити на кредити в пріоритетні сфери реальної

економіки, і верхньої межі активів, які розміщені в державні цінні папери;

— пільгове кредитування високоризикових проектів освоєння нових технологій та інноваційних проектів як обов'язковий елемент антикризової політики;

— забезпечення на рівні банківських установ об'єктивної вартості кредитів, яка відповідає реальним умовам господарювання, зокрема ведення агропромислового виробництва; створення умов доступності пільгового кредитування аграрних підприємств;

— створення товариств взаємного страхування, формування мережі спеціалізованих страхових компаній, які здійснюватимуть особисте та майнове страхування; створення єдиної перестраховальної біржі за участю держави як співзасновника; організації технології страхування в Україні шляхом створення сільськогосподарського страхового пулу, формування оперативного інформаційного середовища;

— створення агрофірм, малих переробних комплексів і лізингових компаній для підтримки сільського виробника як основи гнучкого високорентабельного малого аграрного бізнесу;

— активна підтримка і сприяння налагодженню співпраці сільськогосподарських виробників з науково-дослідними установами в сфері розробки та впровадження науково обґрунтованих систем ведення сільськогосподарського виробництва;

— розширення практики державної підтримки молодіжного підприємництва в Україні, зокрема через механізми пільгового оподаткування та кредитування; проведення конкурсів бізнес-планів підприємницької діяльності серед молоді;

— застосування пільгових режимів оподаткування імпорتنих операцій у пріоритетних сферах економіки, зокрема щодо імпорту спеціального устаткування, необхідного для забезпечення виробничої діяльності;

— формування ринку інформаційних, консультаційних, науково-технологічних і навчальних послуг з позицій забезпечення високого рівня підготовки інвестиційних пропозицій та інвестиційного проектування;

— розробка національної інноваційної стратегії, яка б поєднувала як загальнодержавні, так і місцеві інтереси (з акцентом на енергозбереженні та впровадженні альтернативних джерел енергії) з метою здійснення структурної перебудови економіки України;

— концентрація бюджетних фінансових ресурсів, інших форм державної економічної підтримки, ресурсів позабюджетних і недержавних джерел у пріоритетних напрямках науково-технічного розвитку та технологічного переоснащення виробництва;

— створення системи колективного інформаційного простору на основі мережі вузівських і регіональних інформаційних центрів з актуалізацією баз і банків даних для науково-технічного підприємництва;

— формування та реалізація національної стратегії розбудови основ “зеленої” економіки, розробка системи заходів і показників для

оцінки ефективності впровадження основних завдань “зеленого” зростання: перехід до низьковуглецевої, ресурсозберігаючої економіки, збереження бази природних ресурсів, підвищення якості життя людей, впровадження відповідних політичних заходів і використання економічних можливостей;

— прискорення процесу впровадження європейських та міжнародних стандартів безпеки та якості продуктів харчування (НАССР, ISO, EN, Кодексу Аліментаріус) у сфері агропромислового виробництва; розроблення системи моніторингу зовнішньоторговельних операцій з країнами ЄС як механізму оперативного реагування на кон’юнктурні зміни аграрного ринку; формування та впровадження у найкоротші терміни механізму трансформування дрібних селянських господарств у фермерські господарства сімейного типу;

— удосконалення механізмів сприяння здійсненню захисту прав інтелектуальної власності, розробка алгоритмів діяльності працівників митниць ДФС України при виявленні ними порушень прав правовласників;

— законодавча формалізація статусу митниці в системі органів виконавчої влади України; удосконалення процедур митного контролю, в тому числі запровадження статусу уповноваженого економічного оператора та надання уповноваженим економічним операторам права на проходження спрощеного митного контролю, запровадження практики аналізу діяльності суб’єкта ЗЕД на основі даних попереднього інформування та попереднього декларування, проведення при випуску товарів митного постаудиту тощо;

— забезпечення соціалізації економіки країни в умовах глобалізації, переосмислення ролі та функцій соціальної політики задля забезпечення системності та послідовності дій у реформуванні соціальної сфери;

— удосконалення порядку та процедур надання державної підтримки соціально орієнтованим некомерційним проектам з використанням прозорих механізмів експертного оцінювання на засадах пріоритетно-нормативного підходу;

— визнання проблем ринку праці, зайнятості і підвищення конкурентоспроможності трудового потенціалу пріоритетами соціально-економічного розвитку Української держави;

— **у сфері розвитку вищої освіти,**

враховуючи:

— відсутність визначених на державному рівні стратегічних пріоритетів та науково обґрунтованого прогнозу ринку праці з урахуванням тенденцій розвитку економіки;

— погіршення стану матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, зменшення обсягів фінансування з державного та місцевих бюджетів;

— освітньо-кваліфікаційну розбалансованість на ринку праці, нераціональну структуру зайнятості населення, недовикористання професійних навичок кваліфікованої молоді тощо;

— недостатню поінформованість бізнесу про можливості співпраці з ВНЗ та недостатність фінансових ресурсів у бізнесу для розширення партнерства з ВНЗ;

— повільне впровадження інформаційних технологій в освітній сфері;

необхідним є:

— розробка системних прогнозів щодо потреби в робочій силі, складених з урахуванням пріоритетів розвитку економіки, аналізу демографічних і міграційних процесів, складання регіональних програм розвитку професійної освіти, а також розробка науково обґрунтованих методик визначення потреби у фахівцях різного рівня кваліфікації та обсягів їх підготовки в навчальних закладах;

— забезпечення оптимальних обсягів і професійно-кваліфікаційної структури здобувачів вищої освіти й кваліфікованих робітників; оптимізація мережі вищих і професійно-технічних навчальних закладів відповідно до потреб національної економіки та з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці;

— розроблення нової Національної системи кваліфікацій, яка дозволить співставити вимоги до рівня знань і умінь, отриманих у межах системи освіти, з вимогами ринку праці;

— активна профорієнтаційна діяльність місцевих органів влади, закладів освіти та роботодавців і потенційних працівників, системна взаємодія між ними з метою вирішення проблем подолання освітньо-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці;

— встановлення зв'язків навчальних закладів з бізнес-структурами, які стають джерелом фінансування та експериментальною базою для впровадження результатів досліджень;

— запровадження податкових пільг та заходів нематеріального стимулювання для підприємств, які започатковують програми партнерства з ВНЗ;

— подальше застосування компенсаторів для роботодавців з метою стимулювання їх до створення нових робочих місць, особливо для молоді;

— залучення представників бізнесу до органів управління навчальним закладом, викладання дисциплін або проведення майстер-класів, діагностики результатів навчання;

— збільшення обсягів практичної підготовки студентів, починаючи з молодших курсів, впровадження нових спеціальностей та курсів, які пропонуються бізнесом; створення Інтернет ресурсів для спілкування студентів з представниками бізнесу;

— запровадження цільових освітніх сертифікатів для формування державного замовлення у будь-якому акредитованому навчальному закладі, що передбачає фінансування з державного чи місцевих бюджетів за певних умов, наприклад, роботи за спрямуванням упродовж визначеного строку;

— розробка спільної програми розвитку ІТ-сфери в регіоні на основі об'єднання ресурсів системи освіти, влади та бізнесу.

Учасники конференції вважають, що реалізація вищезазначених рекомендацій сприятиме загальному соціально-економічному розвитку суспільства, регіонів і окремих господарюючих суб'єктів та дозволить створити необхідні умови для ефективного господарювання, формуванню стратегічних конкурентних переваг національної економіки загалом.

Список використаних джерел

1. Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації [Текст] : зб. тез II Міжн. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 8–9 жовтня 2015 року) ; за заг. ред. В. П. Синчака. — Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. — 346 с.

Синчак В. П., Романова В. В., Арзянцева Д. А. Актуальные вопросы социально-экономического развития государства в условиях глобализации

Рассмотрены основные результаты II Международной научно-практической конференции “Стратегические направления социально-экономического развития государства в условиях глобализации”. Охарактеризованы ключевые проблемы, присущие современному этапу развития Украины, представлены направления совершенствования инструментов инвестиционной, финансовой, бюджетно-налоговой и таможенной политики государственного регулирования экономики, механизмов сближения образования, науки и бизнеса для обеспечения устойчивого развития экономики Украины. Принимая во внимание идеи и предложения, высказанные в докладах, выступлениях участников и общей дискуссии, участниками конференции была принята резолюция (рекомендации).

Ключевые слова: *социально-экономическое развитие, интеграция, перспективы, приоритеты, конкурентоспособность, государственное регулирование экономикой, инструменты, мероприятия.*

Synchak, V. P.; Romanova, V. V.; Arziantseva, D. A. Topical Issues of Social and Economic Development of the State in the Context of Globalization

The article describes the main findings of the II International Scientific and Practical Conference “Strategic Directions of Social and Economic Development of the State in the Context of Globalization”. The key problems associated with the current stage of development of Ukraine has been identified, the trends of improvement of the tools of investment, financial, fiscal and customs policy of the state regulation of the economy, the mechanisms of convergence of education, science and business to achieve the sustainable economic development of Ukraine have been proposed. Taking into account the ideas and propositions expressed in the participants' reports and presentations and in the course of the general discussion, the Conference adopted a resolution (recommendations).

Keywords: *social and economic development, integration, perspectives, priorities, competitiveness, government regulation of the economy, the tools, events.*

